

Crna Gora
Uprava za gazdovanje šumama i lovištima

**GODIŠNJI PROGRAM
GAZDOVANJA
ŠUMAMA ZA 2023. GODINU**

Pljevlja, decembar 2022. godine

SADRŽAJ

I	UVOD.....	3
II	AKTIVNOSTI PLANIRANE PROGRAMOM GAZDOVANJA ŠUMAMA ZA 2023. GODINU.....	3
III	PLAN UREĐIVANJA ŠUMA.....	4
	3.1. Izrada Planova razvoja šuma za šumska područja.....	4
	3.2. Izrada Programa gazdovanja šumama za gazdinske jedinice.....	4
	3.3. Izrada Planova gazdovanja privatnim šumama.....	4
	3.4. Izrada zbirnih baza podataka.....	4
IV	PLAN UZGOJA ŠUMA.....	5
	4. 1. Proizvodnja reproduktivnog materijala šumskog drveća.....	5
	4. 2. Plan šumsko – uzgojnih radova u šumama u državnom vlasništvu.....	5
V	PLAN ZAŠTITE ŠUMA.....	6
VI	PLAN KORIŠĆENJA ŠUMA, NEDRVNIH ŠUMSKIH PROIZVODA I LOVIŠTA ZA POSEBNE NAMJENE	
	6.1. Plan korišćenja šuma u 2023. godini u državnoj svojini.....	8
	6.2. Plan korišćenja šuma u 2023. godini u privatnoj svojini.....	12
	6.3. Dodatna doznaka stabala za sječu u 2023.godini i orijentacioni Plan doznake stabala u 2023. godini (po Orijentacionom Planu stabala za sječu u 2024. godini).....	13
	6.4. Plan izgradnje i rekonstrukcije šumskih puteva.....	14
	6.5. Korišćenje nedrvnih šumskih proizvoda.....	15
	6.6. Upravljanje lovištima posebne namjene.....	18
VII	PLAN KADROVSKOG OSPOSOBLJAVANJA.....	19
	7.1. Zapošljavanje.....	19
	7.2. Obuka kadrova.....	19
VIII	UKUPNI FINANSIJSKI PRIHODI PLANIRANI PROGRAMOM GAZDOVANJA ŠUMAMA ZA 2023. GODINU.....	20
IX	PLAN FINANSIJSKIH SREDSTAVA ZA REALIZACIJU PROGRAMA GAZDOVANJA ŠUMAMA ZA 2023. GODINU.....	20
	PRILOZI	
	1. Tabela prikaz planiranih aktivnosti na uređivanju šuma u 2023. godini	
	2. Tabela prikaz planiranih aktivnosti na zaštiti šuma u 2023. godini	
	3. Tabela prikaz planiranih aktivnosti na uzgoju šuma u 2023. godini	
	4. Tabela prikaz planiranih aktivnosti na korišćenju šuma i izgradnji šumskih saobraćajnica	
	5. Spisak nedrvnih šumskih proizvoda (ljekovito bilje, šumski plodovi i pečurke) koji se planiraju koristiti u 2023. godini	

I UVOD

Uprava za gazdovanje šumama i lovištima je u skladu sa članom 81 Zakona o šumama („Službeni list Crne Gore“ broj 74/10,47/15) izradila Godišnji program gazdovanja šumama za 2023. godinu (u daljem tekstu Program). Ovim Programom, šume i šumsko zemljište uživaju posebnu zaštitu, koja se kao važan interes ostvaruje očuvanjem šuma i šumskog zemljišta sa svim njihovim funkcijama, i to kako održivim i multifunkcionalnim gazdovanjem šumama, tako i očuvanjem i unapređenjem biološke i pejzažne raznovrsnosti istih, kao i podizanjem nivoa kvaliteta životne sredine.

Sredstva za realizaciju Programa gazdovanja šumama planirana su Zakonom o budžetu Crne Gore za 2023. godinu (Službeni list CG“, br. 152/22) na iznos od 5.995.946,89 €.

Smisao i svrha obezbjeđenja sredstava u budžetu ima za cilj održivo gazdovanje šumama. To znači da je potrebno obezbijediti sredstva koja će sa jedne strane omogućiti zaštitu šuma i potrebne šumsko – uzgojne radove, čime će ekološke funkcije šuma biti zadovoljene, dok sa druge strane treba obezbijediti sprovođenje mjera kojima će se podstaći konkurentnost u šumarstvu, uticati na veću zaposlenost u šumarstvu i drvnoj industriji, unaprijediti kvalitet života stanovništva u ruralnim područjima, stimulišući na taj način i unapređujući i razvoj ekonomije na tom području. Dakle, iz prednjeg se na nesumnjiv način može izvesti zaključak da je smisao donošenja Programa ostvarivanje osnovnih funkcija šuma, i to kako privredne, tako socijalne i ekološke, uz obavezu da se za realizaciju mjera moraju obezbijediti neophodna finansijska sredstva.

Usvajanje Programa i njegova implementacija, imaju u smislu odredbi Zakona o šumama zadatak kvantifikovanja mjera na gazdovanju šumama, po obimu, vrsti i vremenu izvođenja na godišnjem nivou, shodno planskim dokumentima u šumarstvu, a sve sa ciljem obezbjeđivanja održivog gazdovanja i upravljanja šumskim resursima.

Održivi način gazdovanja šumama, shodno Zakonu o šumama, podrazumijeva obezbjeđivanje prirodnog načina obnavljanja šuma i prirodne selekcije, podsticanje mješovite strukture sastojina koje su prilagođene stanišnim uslovima, obezbjeđivanje očuvanja trajne proizvodne sposobnosti šuma i unaprijeđenja šumskog fonda u pogledu kvantiteta i kvaliteta i povećanja prinosa šuma, unaprijeđivanje vitalnosti i ekološke stabilnosti šuma, obezbjeđivanje očuvanja biološke raznovrsnosti šuma, šumskog zemljišta i vodnog režima, kao i drugih povoljnih uticaja koje šuma ima na životnu sredinu i ljude.

II AKTIVNOSTI PLANIRANE PROGRAMOM GAZDOVANJA

Program predstavlja sve obuhvatan plan aktivnosti koje se ogledaju prije svega na preduzimanju mjera na:

1. Uređivanju šuma /izrada Programa gazdovanja šumama/,
2. Zaštiti šuma,

3. Uzgoju šuma,
4. Korišćenju šuma, izgradnji i rekonstrukciji šumskih puteva,
5. Korišćenju nedravnih šumskih proizvoda,
6. Upravljanju lovištima posebne namjene.

Programom su prikazana finansijska sredstva za sprovođenje mjera na gazdovanju šumama po gazdinskim jedinicama i šumskim područjima, po obimu i vrsti radova, kako je to predviđeno članom 81 Zakona o šumama.

III PLAN UREĐIVANJA ŠUMA ZA 2023. GODINU

Planski dokumenti u šumarstvu, shodno Zakonu o šumama, su:

- Nacionalna šumarska politika;
- Strategija sa planom razvoja šuma i šumarstva;
- Plan razvoja šuma za šumsko područje (u daljem testu: plan razvoja šuma);
- Program gazdovanja šumama za gazdinsku jedinicu;
- Plan gazdovanja privatnim šumama.

Programom se finansira izrada **planova razvoja šuma za šumska područja, programa gazdovanja šumama za gazdinske jedinice i planova gazdovanja šumama u privatnom vlasništvu.**

3.1. Izrada Planova razvoja šuma za šumska područja (PRŠ)

Članom 13 Zakona o šumama („Službeni list Crne Gore“ br.74/10, 47/15) predviđena je izrada ovog planskog akta, na nivou šumskog područja, koje obuhvata teritoriju jedne ili više opština. U 2023. godini potrebno bi bilo izraditi Plan razvoja šuma za područje opštine Plužine, za šta bi bilo neophodno obezbijediti finansijska sredstva u iznosu 17.000 €.

Napomena: Poželjno je prethodno donijeti Pravilnik o sadržaju i načinu izrade Planova razvoja šuma.

3.2. Izrada Programa gazdovanja šumama za gazdinske jedinice (PGŠ)

U skladu sa okvirnim sporazumom, za drugu godinu trajanja istog neophodno je izraditi Programe gazdovanja za gazdinske jedinice koje su prikazane u Prilogu 1 Programa.

Na osnovu potpisanih, a nerealizovanih ugovora o izradi PGŠ iz prethodnih godina, obaveze Uprave za gazdovanje šumama i lovištima u tekućoj budžetskoj godini iznose **306.000 €**, tako da je za izradu PGŠ-a u 2023. godini potrebno planirati sredstva u iznosu od **914.001,00 €**. Imajući u vidu da izrada Programa pretpostavlja vrlo obimne terenske radove, realno je očekivati da će se cca 30% planiranih sredstava prenijeti u sljedeću budžetsku godinu.

Napomena: Izmjene i dopune Pravilnika o sadržaju i načinu izrade Programa i planova gazdovanja i načinu i obilježavanju granica u šumi („Službeni list Crne Gore“, br. 57/16),

nameću se kao imperativ, kako bi izrada PGŠ-a iziskivala manja finansijska sredstva, a da se pritom ne umanjuje kvalitet Programa.

3.3. Izrada Planova gazdovanja privatnim šumama

Odredbom člana 14a Zakona o šumama („Sl.list Crne Gore“ br.74/10, 47/15), definisano je da za šume u privatnoj svojini nadležni organ uprave izrađuje Plan gazdovanja privatnim šumama, odnosno da se Plan gazdovanja privatnim šumama donosi za posjed šume u privatnoj svojini, ili više posjeda koji čine prostornu cjelinu, na period od deset godina, na zahtjev vlasnika ili udruženja vlasnika šuma. Kako do dana pisanja ovog predloga Programa nije bilo navedenih zahtjeva, ne može se sa sigurnošću predvidjeti iznos sredstava za ovu namjenu. Kako je metodologija izrade ovih planova ista kao i za državne šume, a na osnovu iskustvenih saznanja o interesovanju za izradu ovih planova, predlaže se izdvajanje sredstava u iznosu od **5.000,00 €**.

3.4. Izrada zbirnih baza podataka

Potrebno je kreiranje zbirne baze alfanumeričkih podataka kroz program Osnova sa pratećim tabelama, zaključno sa Programima gazdovanja šumama usvojenim do dana 30. juna 2023. godine, kao i ažuriranje GIS baza koje treba da sadrže sve prostorne podatke u vidu linijskih, tačkastih i poligonih elemenata. GIS baza treba da bude kreirana kako bi se alfa numeričke vrijednosti podataka do nivoa odsjeka mogle sagledati u istoj. Za izradu navedene baze potrebno je izdvojiti **20.000 €**.

IV PLAN UZGOJA ŠUMA

4.1. Plan šumsko – uzgojnih radova u šumama u državnom vlasništvu

Shodno planskim dokumentima u šumarstvu, projektovani obim radova na uzgajanju šuma za 2023. godinu iznosi 269,33 ha, i to:

- Njega šuma - na površini od 11,38 ha;
- Obnova šuma - na površini od 226,50 ha;
- Podizanje novih šuma - na površini od 31,45 ha.

Za izvršenje projektovanog plana uzgoja potrebna finansijska sredstva su procijenjena na 259.885,80 €. Na osnovu Predloga budžeta za 2023. godinu, predloga planova područnih jedinica i mogućnosti realizacije istih, Program predviđa da se sredstva usmjere na pošumljavanje požarišta, njegu, obnovu i podizanje šuma i to u područnim jedinicama u kojima su te mjere najprioritetnije, u iznosu od 173.033,50 € za ukupne radove na uzgoju, kao i 57.136,86 € za nabavku nedostajućih sadnica crnog bora. Ukoliko se komisijski utvrdi da u nekim područnim jedinicama može da bude upotrijebljena smrča, tada se neće vršiti nabavka sadnica, obzirom da u rasadnicima Uprave za gazdovanje šumama i lovištima ima dovoljan broj sadnica smrče.

Dakle, sadni materijal će se koristiti iz rasadnika Uprave za gazdovanje šumama i lovištima u količini od 245.961 komada sadnica.

Također, za izvršenje radova na pošumljavanju u državnim šumama neophodno je nabaviti 317.427 komada sadnica crnog bora iz drugih rasadnika. Za ovu nabavku, po važećem cjenovniku u nekim od privatnih rasadnika, potrebno je obezbijediti 57.136,86 €

Tabela 1: Pregled Plana i moguće realizacije uzgojnih radova za 2023. godinu po Programu gazdovanja šumama

	Plan uzgojnih radova po Programu gazdovanja šumama		Potrebna sredstva za realizaciju za radove	Opredijelje na sredstva za radove	Moguće izvršenje		Moguće izvršenje sredstva za radove	Procenat izvršenja u finansijskom smislu %	Procenat izvršenja u broju sadnica %
	Površina (ha)	Sadnica kom.			Površina (ha)	Sadnica kom.			
UKUPNO	269,33	563.388	259.885,80	173.033,50	262.83	563.388	173.033,50	66	100

Pozitivni pomaci u Planu šumsko-uzgojnih radova u 2023. godini odnose se na obezbjeđivanje značajnih sredstava kako za pošumljavanje požarišta tako i za druge uzgojne mjere, koje su sastavni i neophodni procesi u gazdovanju šumama. Tokom 2023. godine iz rasadnika Uprave za gazdovanje šumama i lovištima planira se i besplatna dodjela sadnog materijala za vlasnike privatnih šuma u količini od 50.000 komada. Ovo je aktivnost koju Uprave za gazdovanje šumama i lovištima tradicionalno njeguje, što ima za cilj pošumljavanje goleti i opožarenih površina u privatnom vlasništvu. Planirane aktivnosti na uzgoju šuma u 2023. godini prikazane su u Tabeli 12 Priloga 3 ovog Programa.

4.2. Proizvodnja reproduktivnog materijala šumskog drveća

Plan proizvodnje sjemena u 2023. godini zavisiće od obima uroda sjemena, vrste sjemena koje će se sakupiti, plana rasadničke proizvodnje, kao i plana proizvodnje za šumsko-uzgojne radove za 2024. godinu. Proizvodnja sadnica i sjemena iz domaće provinijencije pokazala je punu opravdanost, zbog čega se planira sakupljanje sjemena iz registrovanih sjemenskih sastojina.

Tabela 2: Troškovi sjemenske i rasadničarske proizvodnje

Opis poslova	Tip troška	Iznos u €
Troškovi sakupljanja sjemena	troškovi radne snage, prevoza, angažovanje NVO	9.000,00
Troškovi dorade sjemena		3.000,00
Mjere genetičke melioracije		0
UKUPNO:		12.000,00

Sjemenski materijal se namjerava upotrijebiti za rasadničku proizvodnju u šumskim rasadnicima, koji su vlasništvo Uprave za gazdovanje šumama i lovištima u Kolašinu, Baru i Rožajama.

Tabela 3: Plan proizvodnje i nabavke sadnog materijala, raspoloživi sadni material za pošumljavanje u 2023. godini

Rasadnik	Broj sadnica	Troškovi u €	Ukupno €
----------	--------------	--------------	----------

	Plan Proizvodnje u 2023.	Za pošumljavanje u 2023.	Nabavka sjemena	Materijalni	Pov.rad. snaga	
Trebaljevo Kolašin	1.080.000	456.000	1.000,00	9.670,00	28.600,00	
Županica Rožaje	460.000	53.250	700,00	20.000,00	14.000,00	
Bjeliši Bar	152.000		300,00	8.000,00	6.600,00	
Iz drugih rasadnika		317.427				
UKUPNO:	1.692.000	826.677	2.000,00	37.670,00	49.200,00	88.870,00

U rasadniku „Trebaljevo“ proizvodnja sadnog materijala uglavnom se bazira na proizvodnji kontejnerskih sadnica u plastenicima sa ograničenim kapacitetima, što iziskuje veće troškove, a dobijeni sadni materijal je većeg kvaliteta.

U rasadniku „Bjeliši“ u Baru, nakon više od 20 godina, ponovo će se uspostaviti proizvodnja mediteranskih vrsta četinara i lišćara. U 2023. godini, pored proizvodnje kontejnerskih sadnica na otvorenom, proizvodnja sadnica će se vršiti i u plasteniku. Sjeme za proizvodnju u ovom rasadniku obezbijeđeno je od Japanske agencije za međunarodnu saradnju (JICA), kao i sa registrovanog sjemenskog objekta dalmatinskog crnog bora, kao i od nekih parkovskih mediteranskih vrsta. Izgradnja platenika biće realizovana djelimično od sredstava Uprave za gazdovanje šumama i lovištima, a djelimično od Japanske agencije za međunarodnu saradnju (JICA).

Dio proizvedenih sadnica će biti upotrijebljen za nastavak Projekta “Pošumljavanje Velike plaže” u Ulcinju, kao i za potrebe realizacije Planova sanacije i Godišnjeg Programa gazdovanja u primorskim opštinama.

Planirana proizvodnja sadnog materijala u rasadniku „Županica“ je u pravcu proizvodnje klasičnih sadnica slobodnog korijena pri maksimalnom korišćenju kapaciteta samog rasadnika, gdje uz manje troškove radne snage na manjoj površini se dobija veći broj sadnica.

V PLAN ZAŠTITE ŠUMA

Zaštita šuma na teritoriji Crne Gore biće usmjerena na sprečavanje pojava bespravnih sječa, zaštitu šuma od biljnih bolesti, štetočina i požara. Zaštita šuma od biljnih bolesti i štetočina vrši se u skladu sa zakonskim propisima, godišnjim planovima i dugoročnim programom zaštite.

Najznačajnije mjere u okviru zaštite šuma u 2023. godini, odnose se na:

- sprovođenje mjera od strane Uprave za gazdovanje šumama i lovištima na zaštiti šuma od šumskih požara utvrđenih Zakonom: angažovanje osmatrača požara; izgradnja vodozahvata, protivpožarnih puteva, protivpožarnih pruga; obezbjeđenje sredstava za troškove gašenja požara; obezbjeđenje sredstava za nabavku opreme (vozila, naprtnjače, mlatilice, lopate, itd.);

- preventivno uzgojne mjere: njega sastojina i pravovremeno proređivanje sastojina;
- suzbijanje borovog litijaša - *Thaumtopoea pityocampa* (mehaničko uništavanje i spaljivanje gnijezda borovog litijasa);
- kontrola brojnosti štetnih insekata u šumama (postavljanje klopki i feromonskih preparata);
- monitoring nad štetnim organizmima posebno rizičnim za zdravlje bilja.

Troškovi na zaštiti šuma u 2023. godini u skladu sa planiranim sredstvima u budžetu prikazani su u Tabeli 11 Priloga 2 ovog Programa.

Šumski požari predstavljaju globalni ekološki i ekonomski problem. Zbog svoje geografske pozicije i sve izraženijeg negativnog uticaja klimatskih promjena, crnogorske šume su posebno ugrožene. U susret obavezama koje proističu iz Zakona o šumama i Zakona o zaštiti i spašavanju, preduzimaju se pojačane aktivnosti na preduzimanju mjera sprečavanja pojave, kao i na preduzimanju postupaka u slučaju pojave šumskog požara, na sprečavanju istih i dojava nadležnim službama i institucijama. U tom pravcu u kriznim mjesecima, područne jedinice Uprave za gazdovanje šumama i lovištima, na najugroženijim mjestima organizovaće osmatrače. Potrebno je dodatno uložiti napore da se obezbijede sredstva za organizovanje interventnih jedinica u kriznim mjesecima u svim područnim jedinicama.

Zaštita šuma od biljnih bolesti i štetočina se odnosi na zaštitu šuma od parazitskih gljiva i štetnih insekata i preventivnom djelovanju protiv potkornjaka koji se javljaju u našim šumama. Feromonske klopke (Eko trad) i feromonski preparati daju rezultate o njihovoj brojnosti, intenzitetu napada odnosno blagovremenom otkrivanju početka gradacije sipaca potkornjaka. Kontrola brojnosti potkornjaka svodi se na postavljanje klopki i preparata na najugroženijim mjestima i redovno se evidentira broj klopke, datum postavljanja feromonskog preparata i njihova zamjena i broj ulovljenih jedinki. Suzbijanje borovog litijaša na proljeće 2023. godine, vršiće se na području područnih jedinica Danilovgrad, Nikšić, Podgorica i Kotor.

Doznaka sušika i izvala i realizacija:

Planovi doznake sušika, izvala kao i njihova realizacija u 2023. godini sadržani su u planovima područnih jedinica (kao represivne mjere) i Planu sanacije šuma, koji je izradila Uprava za gazdovanje šumama i lovištima, jer moraju biti u skladu sa ozbiljnošću trenutne situacije i ugroženosti šuma od štetočina. Ove mjere imaju za cilj da se iz šume uklone povoljni uslovi za razmnožavanje insekata i da povećaju otpornost šumskog drveća odnosno šume od oštećenja.

VI PLAN KORIŠĆENJA ŠUMA, NEDRVNIH ŠUMSKIH PROIZVODA I LOVIŠTA ZA POSEBNE NAMJENE

6.1. Plan korišćenja šuma u 2023. godini u državnoj svojini

U skladu sa važećim programima gazdovanja šumama za gazdinske jedinice i planovima gazdovanja za privatne šume, ukupna drvna zapremina koja može biti predmet korišćenja šuma u 2023. godini iznosi **675.994 m³** bruto drvne zapremine (u državnim šumama **401.822 m³**, a u privatnim šumama **274.172 m³**.) U ovu količinu uključeno je:

- Drvna zapremina koju je Uprava za gazdovanje šumama i lovištima planirala za korišćenje putem prodaje drveta u dubećem stanju: 281.525 m³;
- Drvna zapremina koja je bila predmet prodaje drveta u dubećem stanju za 2021. i 2022. godinu: 39.388 m³;
- Drvna zapremina koju Uprava za gazdovanje šumama i lovištima daje na korišćenje putem prodaje drveta u dubećem stanju - sanitarna sječa: 4.122 m³;
- Drvna zapremina koju je Uprava za gazdovanje šumama i lovištima planirala za snabdijevanje stanovništva u ruralnom području iz državnih šuma: 76.787 m³;
- Drvna zapremina koju je Uprava za gazdovanje šumama i lovištima planirala za korišćenje šuma u privatnom vlasništvu: 274.172 m³.

Planirani radovi na korišćenju šuma u državnoj svojini po područnim jedinicama, gazdinskim jedinicama i vrsti sječe, kao i procijenjeni prihodi prikazani su u tabelama 13,14 i 15 u Prilogu 4 ovog Programa.

Ukupno planirani prihodi po svim vidovima korišćenja šuma iznose 12.292.938,70 eura.

Od navedenih količina u tabelama, po osnovu Ugovora o korišćenju šuma prodajom drveta u dubećem stanju realizovaće se 325.035 m³ drvne zapremine.

Planirana bruto drvna zapremina u državnim šumama za obezbjeđivanje stanovništva u ruralnom području po područnim jedinicama prikazana je u sljedećoj tabeli:

Tabela 4: Planirana bruto drvna zapremina u državnim šumama za obezbjeđivanje stanovništva u ruralnom području po područnim jedinicama

PODRUČNA JEDINICA	Planirana bruto drvna zapremina u državnim šumama – maloprodaja(m ³) za 2023. godinu			Planirani prihodi u €
	Četinara	lišćara	Ukupno	
Pljevlja	14.770	11.080	25.850	222.310,00
Rožaje	7.580	917	8.497	73.074,20
Bijelo Polje	3.000	4.630	7.630	65.618,00
Šavnik	200	2.050	2.250	19.350,00
Danilovgrad		2.738	2.738	23.546,80
Nikšić	250	2.140	2.390	20.554,00
Plužine	920	2727	3.647	31.364,20
Zabljak	3800	200	4000	34.400,00
Berane	584	978	1.562	13.433,20
Podgorica	150	1.200	1.350	11.610,00
Kolašin	950	5.650	6.600	56.760,00
Andrijevića	1500	3000	4500	38.700,00
Mojkovac	670	1170	1840	15.824,00
Petnjica	444	169	613	5.271,80
Plav	1.300	1.170	2.470	21.242,00
Gusinje	300	200	500	4.300,00

Kotor		350	350	3.010,00
UKUPNO	36.418	40.369	76.787	660.368,20

Dodjela drvne zapremine stanovništvu u ruralnim područjima vršice se u skladu sa čl. 78 Zakona o šumama ("Sl. list Crne Gore" br. 74/10 i 47/15) i Odlukom o utvrđivanju cijena za kupovinu drvnih sortimenata za sopstvene potrebe stanovništvu u ruralnom području, na osnovu kojih cijena je ponderisanjem dobijena projekcija planiranih prihoda po ovom osnovu. U ove količine obuhvaćena je drvna zapremina koja je planom područnih jedinica predviđena da se doznači za ogrijevno i tehničko drvo u dubećem stanju. Iz gore navedenih količina, a kada se radi o četinarima, 80 % je predviđeno za ogrijev (sušike, izvale, stabla iz proreda), dok se 20 % predviđa za tehničko drvo.

Za potrebe stanovništva u ruralnim područjima Crne Gore, kroz pomoć za izgradnju i obnavljanje poljoprivrednih gazdinstava, za dodjelu ogrijeva socijalno ugroženom stanovništvu i u druge svrhe planirano je oko 5000 m³, čija realizacija će se vršiti sa ovlašćenjima koja proizilaze iz Zakona o državnoj imovini.

6.2. Plan korišćenja šuma u 2023. godini u privatnoj svojini

Planirana bruto drvna masa u šumama u privatnom vlasništvu po područnim jedinicama prikazana je u sljedećoj tabeli:

Tabela 5: Planirana bruto drvna masa u šumama u privatnom vlasništvu po područnim jedinicama

PODRUČNA JEDINICA	Planirana bruto drvna zapremina u privatnim šumama (m ³) za 2023. godinu			Planirani prihodi u €
	Četinarica	lišćara	Ukupno	
Pljevlja	63.250	8.840	72.090	180.225,00
Rožaje	5.369		5.369	13.422,50
Berane	13.312	7.647	20.959	52.397,50
Petnjica	90		90	225,00
Žabljak	5970		5970	14.925,00
Kolašin	3.370	37.453	40.823	102.057,50
Bijelo Polje	12.078	14.036	26.114	65.285,00
Šavnik		7.690	7.690	19.225,00
Danilovgrad		1.937	1.937	4.842,50
Nikšić	194	17.989	18.183	45.457,50
Plužine	240	5.911	6.151	15.377,50
Podgorica	380	14.890	15.270	38.175,00
Andrijevica	3.660	24.300	27.960	69.900,00
Mojkovac	2025	7835	9860	24.650,00
Plav	2.160	3.355	5.515	13.787,50
Gusinje	200	800	1.000	2.500,00
Kotor	140	9.051	9.191	22.977,50
UKUPNO	112.438	161.734	274.172	685.430,00

6.3. Dodatna doznake stabala za sječu u 2023. godini i Orjentacioni plan doznake stabala u 2023. godini (po Orjentacionom planu stabala za sječu u 2024. godini)

Pošto je 2022. godina posljednja godina važenja koncesionih ugovora, u slučaju da se utvrdi da Uprava za gazdovanje šumama i lovištima kao koncedent ima još ugovornih obaveza prema koncesionarima, a dugujuće količine budu veće od doznačenih količina drvne zapremine koje se planiraju koristiti u 2023. godini, Uprava za gazdovanje šumama i lovištima će izvršiti doznaku nedostajućih količina, uvažavajući planske dokumente i u skladu sa tim predložiti dopune Programa gazdovanja šumama za 2023. godinu.

Uprava za gazdovanje šumama i lovištima je izradila orjentacione planove sječe po područnim jedinicama za 2024. godinu prema važećim programima gazdovanja, koje planira da doznači tokom 2023. godine kako je dato u narednoj tabeli.

Tabela 6: Orjentaciona drvna zapremina planirana za doznaku u 2023. godinu.

Područna jedinica	Orjentacioni plan sječa za 2024. godinu		
	Četinari (m ³)	Lišćari (m ³)	Ukupno (m ³)
Pljevlja	154.175	35.842	190.017
Rožaje	43.405	2.696	46.101
Berane	20.127	12.737	32.864
Petnjica	8.048	804	8.852
Žabljak			
Kolašin	2.450	27.817	30.267
Bijelo Polje	16.853	7.035	23.888
Danilovgrad		6.211	6.211
Nikšić	3.175	5.035	8.210
Plužine	11.507	10.202	21.709
Podgorica	1.057	15.306	16.363
Andrijevica	5.502	17.643	23.145
Plav	7.333		7.333
Kotor			
Gusinje			
Šavnik		1.598	1.598
UKUPNO	273632	142926	416558

Za potrebe troškova za angažovanje povremene radne snage na vršenju poslova doznake u 2023. godini potrebno je 150.000,00 €, koja su planirana budžetom za 2023. godinu, a odnose se na plan redovne doznake za 2023. godinu.

6.4. Plan izgradnje i rekonstrukcije šumskih puteva

Pregled planiranih aktivnosti koji se odnose na izgradnju i rekonstrukciju šumskih puteva, dat je u tabeli 16 u Prilogu broj 4 ovog Programa.

Na osnovu prosječnih cijena, a koje iznose 10.000,00 €/km za put i 5.000,00 €/km za vlake, cijena koštanja izgradnje puteva procjenjuje se na 86.000,00 € za puteve i

222.250,00 € za vlake. Izgradnju puteva i vlaka, koje su predviđene Izvođačkim projektima, snosiće korisnici šuma.

6.5. Plan korišćenja nedravnih šumskih proizvoda

Uprava za gazdovanje šumama i lovištima, u skladu sa Zakonom o šumama i Pravilnikom o bližem načinu i uslovima sakupljanja, korišćenja i prometa nezaštićenih divljih vrsta životinja, biljaka i gljiva, koje se koriste u komercijalne svrhe, utvrdila je listu nezaštićenih biljnih vrsta. Uprava za gazdovanje šumama i lovištima će da donese cjenovnik za 2023. godinu, na osnovu ispitivanja domaćeg tržišta (apoteke/trgovine) na kojim se nezaštićene biljne vrste prodaju, kao i na osnovu cijena koje su dostignute u okruženju.

Spisak nezaštićenih biljnih vrsta koje će biti predmet javnog oglasa, a koje se mogu koristiti u komercijalne svrhe prikazan je u Tabeli 17 u Prilogu 5 ovog Programa.

Prihod od korišćenja nedravnih šumskih proizvoda planiran je na iznos od 80.000,00 €.

6.6 Upravljanje lovištima posebne namjene

Savremeno lovno gazdovanje zahtjeva od lovca i korisnika lovišta da obezbijede dovoljne količine prirodne hrane, a pored toga i dovoljne količine dodatne hrane, odgovarajuće za svaku vrstu divljači. Iznošenje hrane u lovište zavisi od procjene koliko je potreba divljači za dodatnom količinom hrane, koju ista nije u stanju da obezbijedi iz prirodnih uslova. S obzirom na prirodne uslove lovišta, naročito na klimatske uslove, duge i hladne zime sa većim sniježnim padavinama, divljač je u lovištu neophodno prihranjivati. Takođe, planirana je izrada određenog broja lovno-tehničkih objekata, prevashodno hranilišta, solila i stabilnih čeka. U te svrhe je planirano da se izdvoji 7.300,00€.

Prihodi koji se očekuju od korišćenja lovišta posebne namjene su 8.100,00 €, a oni se odnose na izdavanje dozvola za lov, organizacionih taksi i korišćenja divljači.

VII PLAN KADROVSKOG OSPOSOBLJAVANJA

7.1. Zapošljavanje

Sistematizacijom radnih mjesta u Upravi za gazdovanje šumama i lovištima sistematizovano je ukupno 440 radnih mjesta. Starosna struktura zaposlenih je veoma nepovoljna (53 godine u prosjeku).

Kadrovskim planom Uprave za gazdovanje šumama i lovištima za 2022. godinu, od 15. novembra, koji je usvojen na sjednici Vlade Crne Gore dana 30. novembra 2022. godine, planirano je zapošljavanje 48 izvršilaca, za koje su oglasi u toku.

Ukoliko se po objavljenim javnim oglasima, koji su u toku, u 2022. godini ne izvrši prijem svih 48 izvršilaca, preostali broj će se planirati Kadrovskim planom za 2023.godinu.

U toku 2023. godine po sili zakona otići će u penziju 11 zaposlenih iz Uprave za gazdovanje šumama i lovištima i to: 1 referent; 1 referent-čuvar šuma; 3 samostalna

referenta-čuvara šuma; 2 samostalna referenta-tehničara; 1 samostalni savjetnik II – za uređivanje šuma; 1 samostalni savjetnik I – za reproduktivni materijal i 2 samostalna savjetnika I (po jedno iz Službe za opšte poslove i Službe za finansije).

U 2023. godini očekuje se da će se 85 lica angažovati po ugovoru o djelu u Upravi za gazdovanje šumama i lovištima.

Prema Kalendaru obuka, koji svake godine donosi Uprava za ljudske resurse, zaposleni u Upravi za gazdovanje šumama i lovištima planiraju pohađanje obuka u skladu sa sopstvenim potrebama, a po rasporedu koji utvrdi Uprava za ljudske resurse.

Ukupna sredstva potrebna za izvršenje Programa u pogledu ličnih dohodaka za bruto zarade zaposlenih na neodređeno vrijeme planirana su u iznosu od 3.625.746,42 €, dok je za izdatke po osnovu isplate ugovora o djelu planirano 250.000 €.

7.2. Obuka kadrova

Svaka Područna jedinica trebalo bi da angažuje po jednog diplomiranog inženjera šumarstva koji bi se, pored ostalog, bavio problematikom izrade Programa gazdovanja šumama i Planova razvoja šuma. Pored toga, evidentno je i sledeće:

- Od Uprave za gazdovanje šumama i lovištima (shodno Zakonu o strateškoj procjeni uticaja na životnu sredinu) se maltene svakodnevno traže (i tražice se) mišljenja u vezi sa izgradnjom infrastrukturnih i drugih objekata, koji se grade na zemljištu kojim gazduje Uprava za gazdovanje šumama i lovištima, što zahtijeva poznavanje dostupnih GIS alata.
- Katastar nepokretnosti u digitalnom obliku je urađen za cca 80 % teritorije Crne Gore i isti se može koristiti u cilju uzurpacije šuma i šumskog zemljišta.
- Izrada Izvođačkih projekata, Planova zaštite od požara, evidentiranje požarišta, kao i Planova sanacije istih I sl. podrazumijevaju kvalitetan kartografski prilog.
- Razmjena i dostavljanje podataka informacija unutar Uprave za gazdovanje šumama i lovištima, kao i prema drugim pravnim i fizičkim licima bila bi daleko lakša i ekspeditivnija korišćenjem GIS tehnologija.

Procedure potrebne za odgovore na ove teme zahtijevaju, između ostalog, i solidno poznavanje rada na računaru, imajući u vidu da se koriste specijalizovani programi (GIS, softver OSNOVA, softver Nacionalne inventure šuma, i dr).

Imajući u vidu gore navedene razloge, neophodno je planirati sredstva za obuku kadrova U područnim jedinicama, koji bi se bavili ovom problematikom, u iznosu od **10.000€**.

VIII UKUPNI FINANSIJSKI PRIHODI PLANIRANI PROGRAMOM GAZDOVANJA ŠUMAMA ZA 2023. GODINU

Planirani prihodi po svim vidovima korišćenja šuma iznose 12.292.938,70 €. Ukupno planirani prihodi po osnovu korišćenja nedrvenih šumskih proizvoda iznose 80.000,00 €, dok plan prihoda od upravljanja lovištima posebne namjene iznosi 8.100,00 €.

Shodno tome, ukupni finansijski prihodi planirani Programom po osnovu gazdovanja šumama, korišćenja nedravnih šumskih proizvoda i lovišta posebne namjene iznose 12.292.938,70 €.

Važno je navesti da 70% od naknada za korišćenje šuma, shodno Zakonu o finansiranju lokalnih uprava, pripadaju opštinama na čijoj teritoriji se šume koriste. Lokalne uprave nemaju zakonsku obavezu da sredstva koja dobiju po tom osnovu vrata u šume na način što bi finansirali neku aktivnost na gazdovanju šumama. Iz navedenog proizilazi zaključak da je finansiranje sektora šumarstva neodrživo iz razloga što su primici budžeta države manji od rashoda sa jedne strane, dok sa druge strane nedostaju mjere koje se moraju preduzeti da bi mogli izvesti zaključak da se održivo gazduje šumama, koje su povjerene Upravi za gazdovanje šumama i lovištima na upravljanje.

IX PLAN FINANSIJSKIH SREDSTVA POTREBNIH ZA REALIZACIJU GODIŠNJEG PROGRAMA GAZDOVANJA ŠUMAMA I ODOBRENA SREDSTVA BUDŽETOM ZA 2023. GODINU

Tabela 7: Izdaci za realizaciju Godišnjeg programa gazdovanja šumama

r.b.	Vrsta izdataka	Sredstva potrebna za realizaciju PGŠ u €	Odobrena sredstva budžetom za 2023. godinu
1.	Bruto zarade za ukupno sistematizovanih 440 zaposlenih	3.507.280,00	3.625.746,42
2.	Ostala lična primanja (otpremnine, odvojeni život i ostale naknade)	49.500,00	47.056,00
3.	Materijalni troškovi (administrativni materijal, materijal za posebne namjene, energiju i gorivo)	679.000,00	467.110,74
4.	Rashodi za usluge (komunikacione usluge, usluge prevoza, konsultantske i ostale usluge)	197.000,00	106.292,73
5.	Tekuće održavanje građevinskih objekata i opreme	135.000,00	38.100,00
6.	Zakup objekata	30.000,00	20.000,00
7.	Izdaci za ugovore o djelu-radnici na određeno vrijeme koji pokrivaju sistematizovana radna mjesta	400.000,00	250.000,00
8.	Ostali izdaci (osiguranje, registracije vozila, sudski troškovi, komunalne naknade)	130.000,00	81.623,54
9.	Socijalne pomoći zaposlenim	40.000,00	30.000,00
10.	Izrada programa gazdovanja šumama po ugovorima planiranim za 2023 godinu	620.000,00	430.000,00

	(očekivana realizacija ugovorenih obaveza za 2023 godinu, planirana je na nivou od oko 70%)		
11.	Plaćanje obaveza po aktivnim ugovorima o izradi programa gazdovanja šumama	240.000,00	240.000,00
12.	Izrada Planova gazdovanja privatnim šumama	10.000,00	0,00
13.	Pošumljavanje, njega, rekonstrukcija i zaštita šuma	345.609,00	343.810,00
14.	Poslovi na doznaci šuma	150.000,00	150.000,00
16.	Oprema	160.000,00	160.000,00

Tabela 8: Usvojeni Budžet Uprave za gazdovanje šumama i lovištima za 2023. godinu.

41103		Uprava za gazdovanje šumama i lovištima (budžet Uprave sa objedinjenim javnim nabavkama).	5.995.946,89
	4	Izdaci	4.452.026,15
	41	Tekući Izdaci	4.422.025,15
	411	Bruto zarade i doprinosi na teret poslodavca	3.625.746,42
0482	4111	Neto zarade	2.852.310,66
0482	4112	Porez na zarade	29.521,36
0482	4113	Doprinos na teret zaposlenog	528.611,68
0482	4114	Doprinos na teret poslodavca	211.451,95
0482	4115	Opštinski preiz	3.850,77
	412	Ostala lična primanja	47.056,00
0482	4122	Naknada za stanovanje i odvojen život	7.056,00
0482	4125	Otpremnine	30.000,00
0482	4127	Ostale naknade	10.000,00
	413	Rashodi za materijal	287.000,00
0482	4131	Administrativni materijal	100.000,00
0482	4133	Materijal za posebne namjene	100.000,00
0482	4134	Rashodi za energiju	60.000,00
0482	4135	Rashodi za gorivo	25.000,00
0482	4139	Ostali rashodi za materijal	2.000,00
	414	Rashodi za usluge	106.291,73
0482	4141	Službena putovanja	6.793,43
0482	4142	Reprezentacija	579,62
0482	4143	Komunalne usluge	45.999,00
0482	4144	Bankarske usluge negativne kursne razlike	1.000,00
0482	4145	Usluge prevoza	10.000,00

0482	4146	Advokatske, notarske i pravne usluge	4.000,00
0482	4147	Konsultantske usluge, projekti i studije	30.000,00
0482	4148	Usluge stručnog usavršavanja	3.300,00
0482	4149	Ostale usluge	4.619,68
	415	Rashodi za tekuće održavanje	38.100,00
0482	4151	Tekuće održavanje javne infrastrukture	3.000,00
0482	4152	Tekuće održavanje građevinskih objekata	23.100,00
0482	4153	Tekuće održavanje opreme	12.000,00
	416	Kamate	1,00
0182	4161	Kamate rezidentima	1,00
	417	Renta	20.000,00
0482	4171	Zakup objekata	20.000,00
	419	Ostali izdaci	297.830,00
0482	4191	Izdaci po osnovu isplate ugovora o djelu	250.000,00
0482	4192	Izdaci po osnovu sudskih postupaka	10.000,00
0482	4193	Izrada i održavanje softvera	13.230,00
0482	4194	Osiguranje	100,00
0482	4196	Komunalne naknade	24.500,00
	43	Transferi institucijama, pojedincima, nevladinom i javnom sektoru	30.000,00
	431	Transferi institucijama, pojedincima, nevladinom i javnom sektoru	30.000,00
0482	4316	Transferi za jednokratne socijalne pomoći	30.000,00
	44	Kapitalni izdaci	1.196.310,00
	441	Kapitalni izdaci	1.196.310,00
0482	4414	Izdaci za uređivanje zemljišta	1.163.810,00
0482	4415	Izdaci za opremu	32.500,00
	46	Otplata dugova	1,00
	463	Otplata obaveza iz prethodnog perioda	1,00
0482	4630	Otplata obaveza iz prethodnog perioda	1,00

Sredstva planirana Predlogom Zakona o budžetu Uprave za katastar i državnu imovinu na Programu Objedinjene javne nabavke - Uprava za gazdovanje šumama i lovištima za 2023. godinu prikazana su u narednoj tabeli.

Tabela 9.

16 005 003		Uprava za katastar i državnu imovinu - Objedinjene javne nabavke Uprave za gazdovanje šumama i lovištima	307.610,00
	4	Izdaci	307.610,74
	41	Tekući izdaci	149.016,66
	413	Rashodi za materijal	180.110,74
0482	4131	Administrativni materijal	16.316,20

0482	4135	Rashodi za gorivo	130.000,00
	414	Rashodi za usluge	1,00
0482	4143	Komunikacione usluge	1,00
	419	Ostali izdaci	33.793,54
0482	4194	Osiguranje	33.793,54
	44	Kapitalni izdaci	127.500,00
	441	Kapitalni izdaci	127.500,00
0482	4415	Izdaci za opremu	127.500,00

Prilog 1

Tabelarni prikaz planiranih aktivnosti na izradi programa gazdovanja šumama u 2023. godini, shodno odobrenim sredstvima iz Budžeta

Tabela 10: Planirane aktivnosti na izradi programa gazdovanja šumama u 2023. godini

GJ	PJ	Površina	Cijena izrade PGŠ (€)
Kaludarsko-Dapsićke šume	Berane	6574	125.529,00
Šekularske šume	Berane	3466	53.090,00
Kutska Rijeka	Andrijevića	4444	55.006,00
Kozička Rijeka	Pljevlja	2887	49.248,00
Donji Šaranci	Žabljak	4181	57.587,00
Gornji Šaranci	Žabljak	3961	79.232,00
Pješčanica-Pčinja	Kolašin	2737	65.159,00
Petrovića Omar-Buren	Kolašin	3833	62.855,00
Gusinjske šume	Gusinje	4159	30.295,00
UKUPNO		36242	608.001,00

Aktivnosti na izradi Programa gazdovanja šumama za 2023. godinu, biće realizovane u punom kapacitetu. Budžetom za 2023. godinu, obezbijeđena su sredstva za finansiranje izrade navedenih Programa gazdovanja šumama i plaćanje obaveza po aktivnim ugovorima za izradu Programa gazdovanja šumama iz 2022 godine. Budući da se realizacija ugovorenih poslova na izradi Programa gazdovanja šumama ugovara na period od 18 mjeseci, očekivani ukupni troškovi za finansiranje svih ovih aktivnosti iznosi 670.000,00 €.

Prilog 2

Tabela 11: Troškovi na zaštiti šuma u 2023. godini

Područna jedinica	Zaštita šuma od šumskih požara - Osmatrači (mjesec Avgust) €	Zaštita šuma (zaštitna sred, naprtnjač, mlatilice...) €	Zaštita šuma od štetočina (potkornjaci)	Zaštita šuma od štetočina (uklanjanje litijaša)€	Iznos sredstava €
UKUPNO:	36.800,00	20.000,00	10.000,00	15.440,00	82.240,00

Naprijed navedene aktivnosti na zaštiti šuma za 2023. godinu, biće realizovane u punom kapacitetu. Budžetom Uprave za gazdovanje šumama i lovištima za 2023. godinu, obezbijedena su sredstva za finansiranje ovih obaveza.

Prilog 3

Tabela 12: Planirane aktivnosti na uzgoju šuma u 2023. godini

PODR. JEDIN.	A. NJEGA ŠUMA	B.OBNOVA ŠUMA		C.PODIZANJE NOVIH ŠUMA		D.REKONSTRŠUMA		POŠ. PRIV. PARC	UKUPNO		Troškovi EUR-a
	Površina (ha)	Sadnica (kom)	Površina (ha)	Sadnica (kom)	Površ (ha)	Sadn. (kom)	Po (ha)	Sadnica (kom)	Sadnica (kom)	Površ. (ha)	
PLJEVLJA		67392	26.63	67110	22.37				134502	49,33	34970
ROŽAJE		38481	30.78						38481	30.78	25339,86
BERANE		67824	37.49						67824	37.49	17634.24
PLAV	4.88	27218	11.86						27218	16.74	8106.41
B.POLJE				150025	6,01				150025	6.01	3906.5
ŽABLJAK		15698	11.22	7675	3.07				23373	14.29	12855.15
KOLAŠIN											
ANDR.											
PLUŽINE		11540	5.77						11540	5.77	6411
ŠAVNIK											
DANILOV.		100000	40						100000	40	26000
PODGOR.		42500	21.25						42500	21.25	11050

NIKŠIĆ		102925	41.17						102925	41.17	26730.35
MOJKOV											
KOTOR											
GUSINJE											
PETNJICA											
UKUPNO	4.88	473578	226.5	89810	31.45				563388	262.83	173.033.5

Naprijed navedene aktivnosti na uzgoju šuma za 2023. godinu, biće realizovane u punom kapacitetu. Budžetom Uprave za gazdovanje šumama i lovištima za 2023 godinu, obezbijedena su sredstva za finansiranje ovih obaveza.

Prilog 4

Tabela 13: Prikaz planiranih aktivnosti na korišćenju šuma i izgradnji šumskih saobraćajnica po planu sječe za 2023. godinu

PODRUČNA JEDINICA	GAZDINSKA JEDINICA	REDOVNE SJEČE m ³			Planirani prihod u €
		Četinara	Lišćara	Ukupno	
Pljevlja	Ljubišnja	9.568	212	9.780	427.171,00
	Tara-Kosanica	3.594	-	3.594	172.512,00
	Kovač	8.795	936	9.731	404.401,00
	Maočnica	16.988	129	17.117	782.285,00
	Obzir-Buren	1.186	-	1.186	161.852,00
	Vežišnica	7.486	-	7.486	342.048,00
	Otilovići-Obarde	3.032	-	3.032	120.680,00
	Bukovica	2.548	2.077	4.625	138.171,00
	Kozička rijeka	7.366	-	7.366	313.123,00
Kraljeva gora-Bunetina	4020	63	4.083	189.531,00	
Ukupno:		66.941	3.417	70.358	3.051.774,00
Šavnik	Bijela-Vojnik	-	672	672	7.392,00
Ukupno:		-	672	672	7.392,00
Danilovgrad	Prekornica	-	325	325	5.850,00
	Štitovo	-	2.494	2.494	43.435,00
	Ponikvica	-	1.338	1.338	20.874,00
Ukupno:		-	4.157	4.157	70.159,00
Nikšić	Latično	188	3.505	3.693	41.703,00
	Njegoš	390	1.244	1.634	21.885,00
	Somina	413	522	935	12.241,00
Ukupno:		991	5.271	6.262	75.829,00
Plužine	Bundos	4.485	6.133	10.618	204.120,00

	Goransko	1.522	2.737	4.259	52.861,00
	Volujak Mratinje	24	4.105	4.129	40.122,00
	Planina pivska	3.294	-	3.294	80.560,00
	Ukupno:	9.325	12.975	22.300	377.663,00
Berane	Jelovica	4.834	5.842	10.676	334.370,00
	Skrivena	2.433	337	2.770	104.060,00
	Šekularske šume	795	2.462	3.257	85.015,00
	Kaludarsko Dapsičke šume	632	64	696	29.720,00
	Ukupno:	8.694	8.705	17.399	553.165,00
Petnjica	Mrtvica -Tivran	4.417	-	4.417	177.967,00
	Turjak	2.240	668	2.908	120.917,00
	Ukupno:	6.657	668	7.325	298.884,00
Plav	Babina gora - Vaganica	3.971	-	3.971	198.550,00
	Čakor - Visitor	3.738	1.426	5.164	204.012,00
	Ukupno	7.709	1.426	9.135	402.562,00
Žabljak	Tepačke šume	2.831		2.831	123.048,00
	Gornji Šaranci	3.388		3.388	129.380,00
	Donji Šaranci	6.779		6.779	291.690,00
	Ukupno:	12.998		12.998	544.118,00
Bijelo Polje	Rudo Polje	4.172		4.172	186.073,00
	Bliškovo	7.023	-	7.023	321.100,00
	Bjelasica	181	3.029	3.210	69.629,00
	Korita	2.917	-	2.917	138.432,00
	Mejdanica lisa	2.918	2.825	5.743	217.594,00
	Ukupno:	17.211	5.854	23.065	932.828,00
Andrijeвица	Jelovica-Gradišnica	3.621	4.308	7.929	198.690,00
	Mojanska rijeka-Kraštica	-	5.279	5.279	73.906,00
	Kutska rijeka	-	6.203	6.203	65.762,00
	Piševska rijeka Zeletin	564	1.706	2.270	38.574,50
	Ukupno:	4.185	17.496	21.681	376.932,00
Podgorica	Opasanica Travska gora	381	8.283	8.664	154.146,00
	Vučiji potok	-	5.307	5.307	79.605,00
	Ukupno:	381	13.590	13.971	233.751,00
Rožaje	Bačko Besničke šume	6.208	1.360	7.568	318.333,00
	Balotičke šume	4.896	135	5.031	262.550,00
	Crnja Ibarac	6.454	-	6.454	335.578,00
	Gornji Ibar	6.320	552	6.872	330.603,00
	Županica	10.507	188	10.695	586.710,00
	Lovničke šume	4.027	-	4.027	203.345,00
	Paučinske šume	5.681	170	5.851	326.065,00
	Ukupno:	44.093	2.405	46.498	2.363.184,00

Kolašin	Komovi II	145	1.604	1.749	224.275,00
	Rečinska Rijeka Vranještica	85	7.728	7.813	149.458,00
	Pčinja Pješčanica	429	9.732	10.161	211.800,00
Ukupno:		3.301	22.403	25.704	585.533,00
SVE UKUPNO		182.486	99.039	281.525	9.873.774,00

Tabela 14: Drvna zapremina koja je bila predmet prodaje drveta u dubećem stanju za 2021. i 2022. godinu.

Količine iz 2021. godine					
Područna jedinica	Gazdinska jedinica	Bruto drvna zapremina u m ³			Planirani prihod u €
		četinari	lišćari	ukupno	
Pljevlja	Kraljeva gora Bunetina	1.739	735	2.474	78.649,00
	Korijen	1.655	526	2.181	78.080,00
	Petinske šume	1.474	699	2.173	67.077,00
Ukupno:		4.868	1.960	6.828	223.806,00
Berane	Kaludarsko Dapsičke šume	2.751	251	3.002	112.550,00
	Ukupno:	2.751	251	3.002	112.550,00
Žabljak	Gornji Šaranci	1.389		1.389	55.560,00
Ukupno:		1.389		1.389	55.560,00
Nikšić	Latično	298	2.333	2.631	33.483,00
	Ukupno:	298	2.333	2.631	33.483,00
Plužine	Goransko	765	2.276	3.041	38.060,00
	Ukupno:	765	2.276	3.041	38.060,00
Danilovgrad	Prekornica		3.708	3.708	41.825,00
	Ukupno:		3.708	3.708	41.825,00
SVE UKUPNO		10.071	10.528	20.599	505.284,00
Količine iz 2022. godine					
Pljevlja	Maočnica	2.701	311	3.012	97.645,00
	Kosanica - Tara	4.914		4.914	179.108,00
	Kraljeva gora Bunetina	3.625	43	3.668	118.334,00
Ukupno:		11.240	354	11.594	395.087,00
Petnjica	Mrtvica Tivran	119		119	4.165,00
	Ukupno:	119	-	119	4.165,00
Nikšić	Javorak Vojnik	33	48	81	1.398,00
	Latično	36	346	382	4.836,00
	Ukupno:	69	394	463	6.234,00
Plužine	Planina Pivska	2.086		2.086	41.720,00
	Ukupno:	2.086	-	2.086	41.720,00
Danilovgrad	Ponikvica		1.210	1.210	18.150,00
	Prekornica		1.013	1.013	12.661,00

Ukupno:			2.223	2.223	30.811,00
Podgorica	Opasanica Travska gora	306	1.197	1.503	23.544,00
Ukupno:		306	1.197	1.503	23.544,00
Šavnik	Bijela Vojnik		801	801	6.408,00
Ukupno:		-	801	801	6.408,00
SVE UKUPNO		13.820	4.969	18.789	507.969,00

Tabela 15: Drvna zapremina sanitara koja nije prodana u 2022. godini i drvna zapremina novodoznačenog sanitara za prodaju u 2023. godini.

Područna jedinica	Gazdinska jedinica	SANITARNA SJEČA - bruto drvna zapremina u m ³			Planirani prihod u €
		četinari	lišćari	ukupno	
Petnjica	Mrtvica Tivran	164		164	4.264,00
Ukupno:		164	-	164	4.264,00
Plav	Babino polje Treskavac	385		385	8.470,00
Ukupno:		385	-	385	8.470,00
Kolašin	Mušovića rijeka		172	172	2.064
Ukupno:		-	172	172	2.064,00
Nikšić	Duga Crnovrh	35	4	39	444,00
	Javorak Vojnik		2779	2779	37.516,50
Ukupno:		35	2.783	2.818	37.960,50
Rožaje	Crnja Ibarac	487	1	488	6.405,00
	Gornji Ibar	95		95	950,00
Ukupno:		582	1	583	7.355,00
SVE UKUPNO		1.166	2.956	4.122	60.113,50

Tabela 16: Plan izgradnje i rekonstrukcije šumskih puteva

Područna jedinica	Gazdinska jedinica	Izgradnja tvrdih puteva u km	Izgradnj avlake u km	Rekonstrukcija u km	Meki put u km
Pljevlja	Ljubišnja	0+850			
	Obzir Buren	0+500	2+200		
Ukupno:		1+350	2+200		
Berane	Šekularske šume	1+000	0+800		
	Kaludarsko Dapsičke šume		0+500		
	Jelovica		1+750		
	Skrivena		0+150		
Ukupno:		1+100	3+200		
Petnjica	Turjak		0+390		
Ukupno:			0+390		
Kolašin	Komovi II		2+720		

	Rečinska Rijeka- Vranještica		3+860		
Ukupno:			6+580		
BijeloPolje	Rudo polje		0+800		
	Bliškovo	1+100	0+900		
	Bjelasica	0+300	1+700		
	Mejdanica lisa	0+800	1+000		
	Korita		0+200		
Ukupno:		2+200	4+600		
Šavnik	Bijela-Vojnik		0+550		
Ukupno:			0+550		
Plav	Babina gora Vaganica		0+150		
Ukupno:			0+150		
Danilovgrad	Ponikvica		0+750		
Ukupno:			0+750		
Nikšić	Latično	0+450	3+380		
	Javorak Vojnik		1+850		
	Somina		1+150		
	Njegoš		2+360		
Ukupno:		0+450	9+240		
Plužine	Bundos		0+200		
	Goransko		1+210		
	Planina Pivska		1+420		
	Volujak Mratinje		1+670		
Ukupno:			4+500		
Andrijeвица	Gradišnica - Jelovica		2+150		
	Mojanska rijeka - Kraštica		2+600		
	Kutska Rijeka	3+500	3+800		
	Piševska rijeka		0+700		
Ukupno:		3+500	9+250		
Podgorica	Vučji potok		3+040		
Ukupno:			3+040		
Sve ukupno:		8+600	44+450		

Prilog 5

Tabela 17: Spisak nezaštićenih biljnih vrsta koje se mogu koristiti u komercijalne svrhe

Red.br	Latinski naziv	Narodni naziv	Korisni dio
LJEKOVITO BILJE, ŠUMSKI PLODOVI I GLJIVE			
1.	<i>Allium ursinum</i> L.	Medveđi luk, Sremuša	Herba
2.	<i>Achillea millefolium</i> L.	Hajdučka trava	Herba
3.	<i>Agrimonia eupatoria</i> L.	Petrovac, Ranjenik	Herba
4.	<i>Artemisia absinthium</i> L.	Pelin	Herba
5.	<i>Althaea officinalis</i> L.	Bijeli sljez	Korijen
			Cvijet
			List
6.	<i>Arctium lappa</i> L.	Čičak	Herba
			List
			Korijen
7.	<i>Atropa belladonna</i> L.	Velebinje, Beladona	Korijen
			List
8.	<i>Artemisia abortanum</i> L.	Božićno drvce	Herba
9.	<i>Amanita caesarea</i> (Scop:Fr)	Blagva, Rujnica	
10.	<i>Ballota nigra</i> L.	Crna kopriva	Herba
11.	<i>Bellis perennis</i> L.	Bijela rada	Cvijet
12.	<i>Betonica officinalis</i> L.	Ranjenik, ranilist	Herba
13.	<i>Betula pendula</i> Roth.	Breza	Kora
14.	<i>Boletus edulis</i>	Vrganj	
15.	<i>Calendula officinalis</i> L.	Neven	Cvijet
16.	<i>Calluna vulgaris</i> L.	Vrijesak, Obični vrijes	Herba
17.	<i>Centaurium erythraea</i> Rafn	Crveni kantarion, Kičica	Herba
18.	<i>Centaurea cyanus</i> L.	Različak	Cvijet
19.	<i>Cetraria islandica</i>	Islandski lišaj	Herba
20.	<i>Calocybe gambosa</i>	Đurđevača, Đurđevka	

21.	<i>Cantharellus cibarius</i>	Lisičarka	
22.	<i>Colchicum autumnale</i>	Mrazovac	Sjeme
23.	<i>Capsella bursa pastoris</i>	Rusomača, Hoću-neću	Herba
24.	<i>Carlina acaulis</i> L.	Vilino sito	Korijen
25.	<i>Chelidonium majus</i> L.	Lastina trava	Herba
26.	<i>Cichorium intybus</i> L.	Vodopija	Herba
			Korijen
27.	<i>Cornus mas</i> L.	Drenjak, Dren	Plod
28.	<i>Corylus avellana</i> L.	Lijeska	List
			Plod
29.	<i>Crataegus oxyacantha</i> L.	Glog crveni	Cvijet
			Plod
30.	<i>Crataegusmonogyna</i>	Glog bijeli	Cvijet i list
31.	<i>Craterellus cornucopioides</i>	Crna truba	
32.	<i>Dryopteris filix-mas</i> (c)	Navala	Korijen
33.	<i>Epilobium angustifolium</i> L.	Kiprovina	List
			Cvijet
34.	<i>Equisetum arvense</i> L.	Preslica, Rastavić	Herba
35.	<i>Fragaria vesca</i> L.	Šumska jagoda	Plod
36.	<i>Gentiana asclepiadea</i> L.	Trava od utrobice, Šumska sirištara	List
			Cvijet
37.	<i>Geranium robertianum</i> L.	Zdravnjak	Herba
38.	<i>Glechoma hederacea</i> L.	Dobričica	Herba
39.	<i>Glycyrrhizaglabra</i> L.	Slatki korjen, Sladić	Korijen
40.	<i>Hedera helix</i> L.	Bršljen	List
41.	<i>Hyssopus officinlias</i> L.	Miloduh	Herba
42.	<i>Hypericumperforatm</i> L.	Žuti kantarion, Bogorodičina	Herba
43.	<i>Hydnum repandum</i> L.	Ježevica, Prosenjak	
44.	<i>Helichrysumitalicum</i> L	Smilje	Herba
			Cvijet
45.	<i>Inula helenium</i> L.	Oman	Korijen
46.	<i>Juniperus oxicedrus</i> L.	Kleka crvena	Plod
47.	<i>Juniperus communis</i> L.	Kleka, Smreka	Plod
48.	<i>Juniperus sabina</i> L.	Somina	Plod
49.	<i>Lactarius deliciosus</i>	Prava rujnica	
50.	<i>Lactarius piperatus</i>	Paprena mlječniva	
51.	<i>Lavandula angustifolia</i>	Lavanda	Cvijet
52.	<i>Malus silvestris</i> Mill.	Divlja jabuka	Plod
53.	<i>Matricaria chamomilla</i> L.	Kamilica	Cvijet
54.	<i>Melissa officinalis</i> L.	Matičnjak, Melisa	Herba
55.	<i>Marrubium vulgare</i> L.	Macina trava	Herba
56.	<i>Mentha piperita</i> L.	Nana, Metvica paprena	List
57.	<i>Melilotus officinalis</i> L.	Ždraljevina	Herba
58.	<i>Mentha longifolia</i> L.	Divlja nana	Herba
59.	<i>Morchella esculenta</i>	Smrčak	

60.	Morus alba L.	Bijeli dud	List
61.	Morus nigra	Crni dud	List
62.	Ocimum basilicum L.	Bosiljak	Herba
63.	Ononis spinosa L.	Zečiji trn, Gladiš	Korijen
64.	Origanum vulgare L.	Vranilova trava, Planinski čaj	Herba
65.	Primula vulgaris Huds.	Jargočevina	Cvijet
			Korijen
66.	Plantago	Bokvica	Herba
67.	Pulmonaria officinalis L.	Plućnjak	Herba
68.	Polygonum aviculare L.	Dvornik, Troskot	Herba
69.	Prunus spinosa L.	Crni trn, Trnjina	Cvijet
			Plod
70.	Primula veris L.	Jaglika, Jargočika	Cvijet
71.	Pyrus piraster	Divlja kruška	Plod
72.	Paliurus spina-christi Mill.	Drača	Plod
73.	Petasites hybridus (L.) G. Gaertn. & al.	Lopuh	List
			Korijen
74.	Pistacia terebinthus L.	Smrdljika	Vršne grane sa
75.	Punica granatum L.	Nar	Plod
76.	Potentilla tormentila	Srčenjak	Korijen
77.	Rhamnus frangula L.	Trušljika obična, Krušina	Kora
78.	Robinia pseudoacacia L.	Bagrem	Cvijet
79.	Rosa canina L.	Divlja ruža, Šipurak	Plod
80.	Rosmarinus officinalis L.	Ruzmarin	List
81.	Rubus fruticosus L.	Kupina	Plod
82.	Rubus idaeus L.	Malina	Plod
83.	Ruta graveolens L.	Ruta	
84.	Salvia officinalis L.	Pelim, Žalfija	Herba
85.	Sambucus nigra L.	Zova	Cvijet
86.	Silybum marianum L.	Gujina trava	Herba
			Sjeme
87.	Solidago virgaurea L.	Zlatnica	Herbe
88.	Sanicula europaea L.	Milogled, Zdravčica	List
			Korijen
89.	Symphytum officinale L.	Gavez	Korijen
90.	Tanacetum cinerariaefolium	Buvač	Cvijet
91.	Tanacetum parthenium L.	Povratić	Cvijet
92.	Taraxacum officinale L.	Maslačak	Herba
			List
			Korijen
93.	Teucrium montanum L.	Trava iva	Herba
94.	Teucrium chamaedris L.	Dubačac, Krševka	Herba
95.	Tilia cordata Mill.	Lipa sitnolisna	Cvijetni list
96.	Tilia platyphyllos Scop.	Lipa krupnolisna	Cvijetni list
97.	Tilia argentea Desf.	Srebrnasta lipa, Bijela lipa	Cvijetni list

98.	<i>Thymus serpyllum</i> L.	Majčina dušica	Herba
99.	<i>Tussilago farfara</i> L.	Podbjel	Cvijet list
100.	<i>Trifolium pratense</i> L.	Djetelina crvena	Cvijet
101.	<i>Urtica dioica</i> L.	Kopriva	Herba Korijen Sjeme
102.	<i>Valeriana officinalis</i> L.	Odoljen, valerijana	Korijen
103.	<i>Veronica officinalis</i> L.	Čestoslavica, veronika	Herba
104.	<i>Viscum album</i> L.	Imela bijela	Herba
105.	<i>Verbascum phlomoides</i> L.	Velecvjetna divizma	Herba List Cvijet
106.	<i>Viola tricolor</i> L.	Dan i noć	Cvijet
107.	<i>Viola odorata</i> L.	Ljubičica	Cvijet
108.	<i>Vaccinium myrtillus</i> L.	Borovnica	Plod
109.	<i>Vaccinium vitis-idaea</i> L.	Brusnica	Plod
110.	<i>Verbena officinalis</i>	Verbena	Herba
111.	<i>Veratrum album</i> L.	Bijela čemerika	korijen
112.	<i>Prunus avium</i>	Divlja tresnja	Plod
113.	<i>Arctostaphylos uva ursi</i>	Uva	List
114.	<i>Laurus nobilis</i>	Lovor	List